

INVENTERINGEN AV FÅGELSJÖN

av

Bo Thyselius

Denna uppsats utgör en kort redovisning av Fågelsjöinventeringen 1965. Den som önskar veta mer om inventeringsmetoder, tidigare års inventeringsresultat och om sjöns historia hänvisas till "Meddelande 1, 2 och 3 från Kvismare fågelstation".

I år utfördes under våren och försommaren inventeringar en gång i veckan. Från mitten av juli och i augusti finns nästan dagliga anteckningar. På hösten fram till isläggningsbesöket besöktes sjön under veckosluten.

En del naturvårdsåtgärder till sjöns fromma har utförts under året. På vårvintern uppsattes knipholkar och andkorgar i och runt sjön. Då skedde även vasslätter, pga. isförhållandena manuellt och i mindre omfattning. I samband därmed iordningställdes några vassholmar i Källviken. 1964-års kaveldunsbekämpningar med lie kompletterades på eftersommaren, så att nu är hela Källviken befriad från denna växtart.

Islossningen kom tidigt 1965. Redan de första dagarna i april började andfåglarna infinna sig. Tidigare hade de hållit till i Kvismar- och Hammarkanalerna, som c. 10 dagar tidigare blivit isfria. Den 2 april noterades 100 gräsänder och ett mindre antal knipor. En vecka senare var sjön nästan isfri, och antalet änder ökade snabbt. Speciellt trevligt var att ett relativt stort antal skratmåsar började förbereda häckning på de ovan nämnda vassholmarna.

Under sommaren fanns förutom ett flertal andarter två par svarthakedoppingar till beskådande i Källviken. Ute i mitten av sjön, vid Berget och betydligt svårare att upptäcka höll ett par smådoppingar till.

Endast en kort tid i mitten av juli dominerade vadarna. Sträcket passerade i år relativt obemärkt förbi Kvismaren. Delvis kan detta ha berott på att vattenståndet i sjön till följd av det rikliga regnandet blivit så högt att rastplatserna översvämmats. Från mitten av augusti till isläggningsdagen var änderna som vanligt talrika. Förutom den utmärkta rastlokalen i sig själv, bidrar fredningen från jakt innanför vallarna mycket till den stora andkoncentrationen.

Isläggningsdagen började omkring 10 november och gick sedan mycket snabbt till följd av den stränga kylan. Så sent som en vecka tidigare hade 300 gräsänder funnits i sjön.

H ä c k a n d e a r t e r

SVARTHAKEDOPPING (*Podiceps auritus*).

Från slutet av april till första dagarna i juli iaktogs 1-6 ex. i Käll-

viken. Den 6 juli uppenbarade sig två par med 1 resp. 3 ungar.

SMÅDOPPING (*Podiceps ruficollis*).

Ett par hävdade revir i en kanal N Berget. Den 2 sept. och några dagar framåthöll 2 ad. och 3 juv. till i Källviken. Det är första gången smådopping med säkerhet häckat. Sedan 1963 har en hane hållit till på lokalen, men tycks då ha varit ensam.

GRÅSAND (*Anas platyrhynchos*).

Stammen är konstant. Omkring 10 par torde ha häckat.

KRICKA (*Anas crecca*).

Häckning med säkerhet i ett fall konstaterad. Till följd av artens uppträdande förefaller det sannolikt att ytterligare något par åtminstone gjort häckningsförsök.

ÅRTA (*Anas querquedula*).

Hela häckningssäsongen iaktogs c. 5 ex., varför häckning troligen skett.

SKEDAND (*Anas clypeata*).

Omkring 5 par häckade. Högsta antalet rastande fåglar, 25 ex., sågs den 20 aug. Siffran är låg i jämförelse med tidigare år.

KNIPA (*Bucephala clangula*).

Minst tre par häckade i Fågelsjön. Två kullar var på 7 resp. 11 ex.

KNÖLSVAN (*Cygnus olor*).

Ett par hade på Öbymaden 6 ungar och ett annat i Källviken 8 ungar. En översomrande fågel höll till S Åslaholmen.

VATTENRALL (*Rallus aquaticus*).

Ett par konstaterades häcka, då en familj på 1 ad. och 3 juv. vid några tillfällen skrämdes upp vid norra stranden. Under våren hördes omkring 3 ex.

RÖRHÖNA (*Gallinula chloropus*).

1-2 spelande fåglar hördes på våren. Den 16 juli iaktogs 1 ad. tillsammans med 1 juv., varför minst ett par häckat.

SOTHÖNA (*Fulica atra*).

Liksom tidigare år är sothönan den dominerande häckfågeln. Stammen på c. 30 par torde inte förändrats nämnvärt. I mitten av augusti samlades stora mängder sothöns på Öbymaden. Maximalt inräknades 150 ex. den 9 aug.

FISKMÅS (*Larus canus*).

4 - 6 par häckade.

SKRATTMÅS (*Larus ridibundus*).

Redan 1961 bosatte sig skrattnåsen i sjön. Varje år har sedan ett litet antal häckat. Först i år bildades en större koloni på 90 par i Källviken.

R a s t a n d e   e l l e r   t i l l f ä l l i g t   b e s ö k a n d e
a r t e r

SNATTERAND (*Anas strepera*).

Omkring den 10 maj uppträdde ett par på Öbymaden, där de sedan stannade minst en månad. Med största sannolikhet gjordes försök till häckning, men om den lyckades kunde aldrig verifieras. Tillfälligtvis uppträdde ytterligare ett par den 18 maj.

VIGG (*Aythya fuligula*).

Troligen har något par häckat, men detta har ej bekräftats.

BRUNAND (*Aythya ferina*).

Strax efter islossningen var vattenståndet ovanligt djupt, och då rastade den 14 april 25 ex. När vattenståndet sedan sjönk försvann brunänderna. (Jfr Medd. nr 1 från Kvismare fstn).

GRÅGÅS (*Anser anser*).

3 ex. rastade den 16 och 2 ex. den 27 april. Arten är tidigare ej iakttagen i Fågelsjön.

GRÖNBENA (*Tringa glareola*).

Vid två tillfällen gjordes i Källviken iakttagelser, som tydde på häckning.